T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME DESTEK PROGRAMI
PROJE HAZIRLAMA VE BAŞVURU KILAVUZU

ANKARA
2026

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1 3

GİRİŞ 3

1. PROGRAMIN AMACI ve TABİ OLDUĞU MEVZUAT 3

2. DESTEK PROGRAMINA BAŞVURULARA İLİŞKİN KURALLAR 4

2.1. Başvuru Sahibi Kurumun Uygunluğu: Kimler Başvurabilir? 4

2.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu 4

2.3. Başvurulara ilişkin şartlar 5

2.4. Proje ekibinde görev alabilme koşulları 5

BÖLÜM 2 7

3. BAKANLIK PROJE DESTEK ÜST LİMİTLERİ VE ORANLARI 7

3.1. Yürütücü Kurum türlerine göre Bakanlık destek üst limitleri ve oranları 7

3.2. Bakanlık tarafından desteklenecek bütçe ve harcama kalemlerine ilişkin destek üst limitleri 7

BÖLÜM 3 8

4. PROJE FORMU HAZIRLARKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR 8

BÖLÜM 4 9

5. PROJE BÜTÇESİ HAZIRLAMA KURALLARI 9

5.1. Proje bütçesi 9

5.2. Desteklenecek harcama kalemleri 9

5.3. Desteklenmeyecek harcama kalemleri 9

5.4. Harcama dönemleri hakkında bilgiler 13

5.5. Gelişme Raporu Gönderme ve Ödeme Takvimi 14

5.6. Proje Bütçesinin Oluşturulması 15

5.7. Proje Bütçesinin Oluşturulmasına İlişkin Örnekler 16

BÖLÜM 5 24

6. BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER 24

6.1. Başvuru Klasörü, Proje Formu ve Diğer Belgeler 24

6.2. Başvuru Adresi 26

6.3. Başvuru Takvimi 26

6.4. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlarının Duyurulması 26

6.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları 27

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bakanlığımızca Tarım Kanunu'nun 19/g maddesine dayanılarak 2007 yılından itibaren Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) projelerine tarımsal destekleme bütçesinden hibe olarak destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız adına Ar-Ge destek Programının başvurularının alınması, projelere ilişkin sekretarya, daire başkanlığı ve uzman değerlendirmeleri, kurul toplantısı, gelişme ve sonuç raporlarının incelenmesi, devam eden ve sonuçlanan projelerin yerinde izlenmesi iş ve işlemlerinin organizasyonu ve yürütülmesi görevlerini Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) yapmaktadır.

Bu Proje Hazırlama ve Başvuru Kılavuzu, destek programının tabi olduğu mevzuata uygun olarak 21. Proje Çağrısı kapsamında sağlanacak mali destekler için belirlenen başvuru şekil ve şartlarını, potansiyel başvuru sahiplerine duyurmak amacıyla hazırlanmıştır. Başvuru sahiplerinin başvuru kılavuzunu incelemeleri ve başvurularını bu kılavuzdaki açıklamalar doğrultusunda hazırlayıp sunmaları gerekmektedir.

Destek Programına başvuru yapılmadan önce destek programına ait internet sayfası olan https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi adresinden mevzuat ile çağrı duyurusu, diğer doküman ve belgelere ulaşılarak bunların dikkatlice incelenmesi önem arz etmektedir.

1. PROGRAMIN AMACI ve TABİ OLDUĞU MEVZUAT

Programın amacı, tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu **öncelikli konularda**;

- Özel sektör Ar-Ge kültür ve kapasitesinin geliştirilmesi,
- Yeni tür, çeşit, teknoloji, model, ürün vb. geliştirilmesi,
- Çıktıların, çiftçiler ve tarımsal sanayicilere aktarılmasıdır.

Ar-Ge destek programının tabi olduğu mevzuat;

- 28/8/2024 tarihli ve 8859 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan **"2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar"**

- 29/4/2025 tarihli ve 32885 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **"Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ"** (Tebliğ No: 2025/10)

- 31/07/2025 tarihli ve 19387099 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile yürürlüğe giren "**Araştırma ve Geliştirme Destek Programı Uygulama Yönergesi"** (Yönerge No: 2025/9)

- 03/03/2026 tarihli ve 23545234 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile yürürlüğe giren "**Araştırma ve Geliştirme Destek Programı Uygulama Yönergesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge"** (Yönerge No: 2026/6)

2. DESTEK PROGRAMINA BAŞVURULARA İLİŞKİN KURALLAR

2.1. Başvuru Sahibi Kurumun Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Bu destek programının 21. Proje Çağrısı kapsamında yürütücü kurum olarak;

a) **Üniversiteler,**

b) **TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri,**

c) **Sivil toplum, meslek ve çiftçi kuruluşları** (dernek, vakıf ve bunların iktisadi işletmeleri, oda, borsa, birlik ve üst birlikleri/iktisadi teşekkülleri, kooperatifler),

ç) Özel sektör kuruluşları (13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na uygun olarak ticaret siciline tescili yapılmış, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kaydı bulunan sermaye şirketleri) başvuru yapabilir.

Yukarıda belirtilen kurum/kuruluşların haricindeki kurum/kuruluşlar ve gerçek kişilerin proje başvuruları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

2.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Proje ortağı, desteğe konu projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yürütücü kuruma projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, başvuru evrakları arasındaki Ortaklık Beyannamesini imzalayan ve Proje Formunda açıkça belirtilen kurum/kuruluşlardır.

21. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları kapsamında hazırlanacak projelerde **proje ortağı bulunması zorunludur.**

Ortaklık şartı bulunan projelerdeki ortaklıklara ilişkin kurallar ise şöyledir:

Üniversitelerin ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinin yürütücü kurum/kuruluş olarak başvurabilmeleri için destek programına başvurmaya haiz en az bir **özel sektör** kuruluşu (13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na uygun olarak ticaret siciline tescili yapılmış, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kaydı bulunan sermaye şirketleri) ile **ortaklık yapmaları zorunludur**. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.

Özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşlarının yürütücü kurum/kuruluş olarak destek programına başvuruda bulunabilmeleri için en az bir **enstitü** (TAGEM'e bağlı enstitüler ile TAGEM tarafından araştırma yetkisi verilmiş Bakanlık birimleri) ile **ortaklık yapmaları zorunludur**. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.

Ortaklık yapılabilecek Enstitülere ilişkin listeye https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi internet adresinden ulaşılabilir.

Yürütücü kurum türüne göre yukarıda detayları belirtilen uygun ortaklık yapısı bulunmayan projeler değerlendirme dışında bırakılır.

Projede ortaklık yapacak kurumların imza yetkilileri (üniversitelerde rektör/rektör yardımcısı, diğer kurumlarda ise kurumun/kuruluşun üst düzey imza yetkilisi) https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi internet adresinde yer alan **"EK-2 Ortaklık Beyannamesi"** ile proje formunda yer alan "**Kabul ve Taahhüt Beyanları**" sayfasını imzalamalıdır. Özel sektör kuruluşlarında yetkililere ait imza sirküleri ibraz edilmelidir.

Enstitü müdürlüklerinin proje ortağı olacağı projelerde, yürütücü kurumlar proje tekliflerini son başvuru tarihinden on beş gün öncesine kadar enstitü müdürlüklerine sunar. Enstitü müdürlüğü, yapacağı değerlendirme sonucunda projeye ortak kurum olarak katılıp katılmayacağına karar verir. Enstitü müdürlüklerine başvurunun gecikmeli yapılması halinde, enstitüler proje ortaklık teklifini değerlendirme yapmadan reddedebilir.

"Ar-Ge destek programı Proje Formu Ön Kapak" sayfasında proje ortağı kurum/kuruluşların adları yazılmalıdır.

PROJE ORTAGI KURUM VE KURULUŞLARIN ADI (*Yürütücü kurumun adı burada yer almayacak, diğer kısımlarda belirtilecektir.)*	
1	
2	
…	

2.3. Başvurulara ilişkin şartlar

Başvurulara ilişkin şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Destek programına, üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri, sivil toplum ve meslek kuruluşları ile özel sektör kuruluşları proje başvurusunda bulunabilir.

b) Başvurusu yapılan proje konusunun, çağrıda ilan edilen öncelikli konular arasında olması gerekir.

c) Proje yürütücüsünün Türk vatandaşı olması gerekir.

ç) Proje yürütücüsünün en az yüksek lisans veya hazırlık sınıfları hariç en az beş yıl lisans eğitimi yapılan fakülte mezunu olması gerekir.

d) Destek programı kapsamında devam eden projesi bulunan özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşları, projesinin sonuç raporu Kurul tarafından kabul edilmeden yeni bir çağrı kapsamında proje başvurusunda bulunamaz. Ancak, İyi Üretim Uygulamaları (GMP-Good Manufacturing Practices) veya İyi Laboratuvar Uygulamaları (GLP-Good Laboratory Practices) Sertifikasına sahip kuruluşlar bu sınırlamadan muaftır.

e) Özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşları, destek programı kapsamında her çağrı döneminde sadece bir proje ile başvuruda bulunabilir.

f) Her çağrı döneminde proje yürütücüsü olarak sadece bir proje ile başvuruda bulunulabilir.

g) Proje yürütücüleri destek programı kapsamında devam eden projesinin sonuç raporu Kurul tarafından kabul edilmeden yeni bir projede yürütücü olarak başvuruda bulunamazlar.

ğ) Üniversitelerin ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinin, yürütücü kurum/kuruluş olarak başvurabilmeleri için, özel sektör tanımına uygun en az bir özel sektör kuruluşu ile ortaklık yapmaları zorunludur. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.

h) Özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşlarının yürütücü kurum/kuruluş olarak Destek Programına başvuruda bulunabilmeleri için en az bir enstitü ile ortaklık yapmaları zorunludur. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.

ı) Yürütücü kurum olarak proje başvurusunda bulunan özel sektörün kendisinin bir önceki yıla ait net satış tutarının (cirosunun) Bakanlıktan talep edilen destek tutarından fazla olması veya Bakanlıktan talep edilen destek tutarı kadar ve proje süresini kapsayacak banka teminat mektubunun sunulması gerekmektedir.

i) Başka bir kurum/kuruluş tarafından desteklenen bir projeye Bakanlıkça destek verilemez.

2.4. Proje ekibinde görev alabilme koşulları

Projelerde, proje yürütücüsü, araştırmacı veya danışman olarak görev alabilme koşulları aşağıda belirtilmiştir:

a) Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinde görev yapanlar hariç olmak üzere kamu kurum/kuruluşlarında çalışan personel, projelerde yürütücü olarak görev alamaz.

b) Genel Müdürlük personeli (Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilenler dâhil) projelerde yer alamaz ve danışman olamaz.

c) Genel Müdürlük personeli dışındaki uzmanlar projelerde yer alabilirler, ancak yer aldıkları projelerin değerlendirmesinde ve yerinde izlemesinde görev alamazlar.

d) Kurul üyeleri, üyelikleri süresince proje başvurusunda bulunamaz, projelerde yer alamaz, uzman ve danışman olamaz.

e) Proje yürütücüsü, araştırmacı ve yardımcı personel, proje yürütücüsü/ortağı kurumun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda çalışılan kurumdan/kuruluştan, projede görev almasının uygun olduğunu gösterir bir yazı alınarak başvuru klasörüne eklenmelidir.

BÖLÜM 2

3. BAKANLIK PROJE DESTEK ÜST LİMİTLERİ VE ORANLARI

3.1. Yürütücü Kurum türlerine göre Bakanlık destek üst limitleri ve oranları

a) **Üniversitelere ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerine**; KDV hariç bütçesi **bir milyon TL**'ye kadar olan projeleri için bütçesinin **%100**'üne kadar Bakanlık desteği verilebilir. KDV hariç bütçesi bir milyon TL'yi aşan projelerde, üst limiti aşan tutarlar kurum katkısı olarak gösterilecektir.

b) **Sivil toplum ve meslek kuruluşlarına**; KDV hariç bütçesinin **%70'i bir milyon TL**'ye kadar olan projeleri için Bakanlık desteği verilebilir. KDV hariç bütçesinin %70'i bir milyon TL'yi aşan projelerde, üst limiti aşan tutarlar kurum katkısı olarak gösterilecektir.

c) **Özel sektör kuruluşlarına**; KDV hariç bütçesinin **%70'i beş milyon TL**'ye kadar olan projeleri için bütçesinin %70'ine kadar Bakanlık desteği verilebilir. KDV hariç bütçesinin %70'i beş milyon TL'yi aşan projelerde, üst limiti aşan tutarlar kurum katkısı olarak gösterilecektir.

Tablo: Yürütücü kurum türüne göre KDV hariç Bakanlık destek üst limitleri ve oranları

Yürütücü Kurum Türü	**Destek Üst Limiti**	**Destek Oranı (En fazla)**
Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri	1.000.000 TL (Bir Milyon Türk Lirası)	%100
Sivil toplum, meslek ve çiftçi kuruluşları	1.000.000 TL (Bir Milyon Türk Lirası)	%70
Özel sektör kuruluşları (Sermaye şirketleri)	5.000.000 TL (Beş Milyon Türk Lirası)	%70

Not:

1. Proje bütçelerinde destek üst limitleri, KDV hariç tutarlar dikkate alınarak hazırlanmalıdır.
2. Vergi, resim, harç ve benzeri giderler, desteklenmeyecek harcama kalemleri içerisinde yer aldığından, proje harcamalarına ilişkin yapılacak destek ödemelerinde KDV hariç tutarlar dikkate alınacaktır.

3.2. Bakanlık tarafından desteklenecek bütçe ve harcama kalemlerine ilişkin destek üst limitleri

a) Proje başvurularında makine-teçhizat bütçe kalemi için talep edilecek destek tutarı, yürütücü kurum türlerine göre Bakanlıkça belirlenen destek üst limitinin yarısını aşamaz.

b) Yürütücü kurumu özel sektör olan projelerde, yazılım hizmet alımı için Bakanlık destek tutarı, özel sektör için belirlenen Bakanlık destek üst limitinin %10'u ile sınırlıdır.

BÖLÜM 3

4. PROJE FORMU HAZIRLARKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Proje formu ve kör proje formu, hazırlanırken formda yapılan bilgilendirme ve yönlendirmelere titizlikle uyulmalıdır. Formdaki metinler *Times New Roman* yazı karakterinde, *12 punto ve tek satır aralığıyla* yazılmalıdır. Ancak şekil, grafik, tablo ve matematiksel ifadeler için okunabilirliği artırmak amacıyla yazı boyutu değiştirilebilir.

- **Ar-Ge Destek Programı Proje Formu Ön Kapak sayfasında;**

  Projenin konusunun 21. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konularından hangisi kapsamında olduğunu aşağıdaki örnek gösterime uygun olarak belirtmeyi unutmayınız.

Destek Başvurusunda Bulunulan Projenin

ADI	**Yerel Kaynaklardan Organik Tarıma Uygun Organik Fosforlu Taban Gübresi Geliştirilmesi ve Üretimi**
ÖNCELİK KONUSU	39- Yerli kaynaklardan organik, organomineral ve mikrobiyal gübrelerin geliştirilmesi. *Birden fazla öncelikli konu başlığı yazımı yerine, proje içeriğini net bir şekilde ortaya koyan tek bir başlığın yazılması uygun olacaktır.*

- **Özel Sektör Mali ve Çalişan Bilgileri**

  Ar-Ge destek programı kapsamında **Yürütücü Kurum olarak başvuruda bulunan ÖZEL SEKTÖR** tarafından doldurulması gereken **Özel Sektör Mali ve Çalişan Bilgileri Formu'**nu doldurunuz ve proje klasöründe diğer dokümanlarla birlikte gönderiniz. Formdaki bilgiler Ar-Ge destek programı etki değerlendirmesi çalışmalarında istatistiki veri elde edilmesinde kullanılacaktır. **Projelerin değerlendirilmesine etkisi olmayacaktır.**

BÖLÜM 4

5. PROJE BÜTÇESİ HAZIRLAMA KURALLARI

5.1. Proje bütçesi

Proje bütçesi, Bakanlık tarafından desteklenecek harcama kalemlerinden oluşturulur ve bu kalemlere ilişkin proforma faturalardaki KDV hariç tutarların toplamıdır. Desteklenmeyecek harcama kalemleri proje bütçesinde yer almaz, Bakanlıktan talep edilmez ve kurum katkısı olarak gösterilmez.

Projeye Bakanlık destek üst limitlerini ve destek oranlarını aşmayacak şekilde destek sağlanır. Bu limit ve oranları aşan tutarlar, projede kurum katkısı olarak belirtilmelidir.

5.2. Desteklenecek harcama kalemleri

Desteklenecek harcama kalemleri aşağıda belirtilmiş olup; projenin gerektirdiği miktar ve ölçüyle sınırlıdır.

Makine-teçhizat bütçe kalemine ait harcama kalemleri:

a) Alet, makine ve teçhizat alımları

b) Projenin yapılabilmesi için kullanılacak sistemler (ısıtma, sulama, aydınlatma, havalandırma ve benzeri)

c) Hazır yazılım ve donanım alımları

Sarf malzemesi bütçe kalemine ait harcama kalemleri:

a) Sarf malzemesi alımları

b) Yem, tohum, ilaç, gübre, kovan ve benzeri alımları

c) Projede kullanılmak üzere canlı hayvan (deney hayvanı, manda, inek, koyun, keçi, tavuk, arı, balık ve benzeri) alımları

ç) Sera ve diğer tarımsal yapıların bakım ve onarımında kullanılacak malzeme alımları

Hizmet alımı bütçe kalemine ait harcama kalemleri:

a) Tarım makine ve ekipmanlarının kiralama ücretleri

b) Anket, deneme, analiz, tasarım, yazılım, ekonometrik modelleme ve benzeri hizmet alım giderleri

c) Bina, ofis, laboratuvar ve benzeri yapıların tadilat, bakım ve onarımı hariç olmak üzere, sera ve benzeri tarımsal yapılar ile projede kullanılan cihaz, ekipman ve benzeri materyalin tadilat, bakım ve onarım hizmet alım giderleri

ç) Proje çıktılarının sınai mülkiyet hakları ile ilgili giderler ile bitki, tohum tescil ve sertifikasyon giderleri (marka ve patent vekillik giderleri dâhil)

d) Nakliye ve montaj giderleri

5.3. Desteklenmeyecek harcama kalemleri

Proje ile ilgisi olmayan veya projenin gerektirdiği miktar ve ölçü dışında ticari ölçekte üretim yapmaya yönelik giderler desteklenmemektedir. Bunun yanında aşağıda belirtilen giderler de destek kapsamı dışındadır:

a) Her türlü sermaye kullanım maliyeti, promosyon, pazarlama ve reklam giderleri

b) Proje hazırlama, başvuru ve sözleşme giderleri, gelişme ve sonuç raporları ile bunlara ait basım ve gönderim giderleri

c) Proje sonuçlarının ticari uygulamaya dönüştürülmesi için yapılacak giderler

ç) CE işareti ve kalite belgelendirme giderleri

d) Traktör, biçerdöver, toprak işleme, hasat, harman, balya, silaj, taşıma, sınıflandırma makineleri ve benzeri hizmet alımı/kiralama yoluyla temin edilebilecek tarım makine ve ekipmanlarının satın alım giderleri

e) Isıtma, aydınlatma, haberleşme ve su giderleri

f) Yeni sera ve diğer tarımsal yapıların yapım giderleri

g) İnşaat ve altyapı giderleri

ğ) Maaş, burs, harcırah, huzur hakkı, danışmanlık, eğitim ve benzeri ücretler

h) Sigorta, banka maliyetleri ve benzeri mali hizmet giderleri

ı) Bina, arazi alımları ve kiralamaları

i) Taşıt alımı ve taşıt kiralamaları

j) Başka bir fon kaynağından finanse edilen kalemler

k) Yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri

l) Çalıştay, fuar, tanıtım, konferans, sempozyum ve toplantı gibi organizasyonlara ilişkin giderler

m) Projenin yürütülebilmesi için gerekli teçhizatın zorunlu bileşeni olanlar hariç olmak üzere bilgisayar, kamera, fotoğraf makinesi, yazıcı, fotokopi makinesi, telefon, projeksiyon cihazı, klima, buzdolabı, bulaşık makinesi ve benzeri alımlar

n) İşçilik ücretleri

o) Ofis mefruşatı

ö) Proje ile ilgisi olmayan giderler

p) Vergi, resim, harç ve benzeri giderler

5.4. Harcama dönemleri hakkında bilgiler

Proje formlarında dönem bazında bütçe tablosu doldurulurken ve harcama dönemleri yazılırken dikkate alınacak gelişme raporu dönemleri aşağıda gösterilmektedir:

Gelişme raporu (harcama) dönemleri	**Örnek**
1 Ocak – 31 Mart tarihleri arası için ilgili yıl yazılır ve "/" işareti eklenerek "1" yazılır.	2026/1
1 Nisan – 30 Haziran tarihleri arası için ilgili yıl yazılır ve "/" işareti eklenerek "2" yazılır.	2026/2
1 Temmuz – 30 Eylül tarihleri arası için ilgili yıl yazılır ve "/" işareti eklenerek "3" yazılır.	2026/3
1 Ekim – 31 Aralık tarihleri arası için ilgili yıl yazılır ve "/" işareti eklenerek "4" yazılır.	2026/4

5.5. Gelişme Raporu Gönderme ve Ödeme Takvimi

Gelişme raporlarının altışar aylık dönemler hâlinde yılda iki kez gönderilmesi zorunludur. Gelişme raporları ilgili yılın Ocak-Haziran dönemi için en geç 15 Temmuz, Temmuz-Aralık dönemi için bir sonraki yılın en geç 15 Ocak tarihine kadar Genel Müdürlükte olacak şekilde gönderilir. Ancak proje yürütücüsü kurumların proje faaliyetleri ve yaptıkları harcamalarla ilgili gerekli kararların alınmasını talep etmeleri durumunda ara dönemlerde de gelişme raporları gönderilebilir. Ara dönemlerde gönderilebilecek gelişme raporlarının ilgili yılın Ocak-Mart dönemi için en geç 15 Nisan, Temmuz-Eylül dönemi için en geç 15 Ekim tarihine kadar Genel Müdürlükte olması gerekir. Gelişme raporları kurul tarafından karara bağlandıktan sonra destek ödemeleri gerçekleştirilir.

Ödemelere İlişkin Notlar: Destek programı kapsamında avans ödemesi yapılmamaktadır. Gelişme raporları ve eki fatura vb. ödeme belgeleri, projenin konusu ile ilgili TAGEM Daire Başkanlığınca incelenerek faaliyet, talep ve ödemelere ilişkin nihai kararlar Değerlendirme Kurulunca karara bağlandıktan sonra destekleme ödemesi T.C. Ziraat Bankası şubeleri nezdinde **yürütücü kurum adına** açılan proje hesabına aktarılmaktadır. Ancak bankacılık süreçleri gereği yürütücü kurumların vergi numarası üzerinden tarımsal destekleme ödemelerini yapmak üzere ildeki/ilçede yetkili olan başka bir şubede geçici bir hesaba destekleme ödemesi aktarılabilmektedir. Ödemenin geçici hesaptan proje hesabına aktarılmasıyla ilgili iş, işlem ve masraflardan Bakanlığımızın herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

5.6. Proje Bütçesinin Oluşturulması

Proje başvurusunda bulunan yürütücü kurumun tipine bağlı olarak Bakanlık destek üst limitleri ve destek oranları değişiklik gösterdiğinden proje bütçesinin hazırlanmasında yol göstermek amacıyla http://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi internet sayfasında yer alan **Bütçe Oluşturma Tablosu** hazırlanmıştır. Bu Excel dosyası kullanılarak proje bütçesi destek programı kurallarına uygun olarak hazırlanabilir.

Bütçe Oluşturma Tablosu'nu kullanmak için öncelikle **ANA SAYFA** isimli sayfada aşağıdaki şekilde ***KURUM TÜRÜNÜ SEÇİNİZ*** kısmından yürütücü kurumu seçiniz.

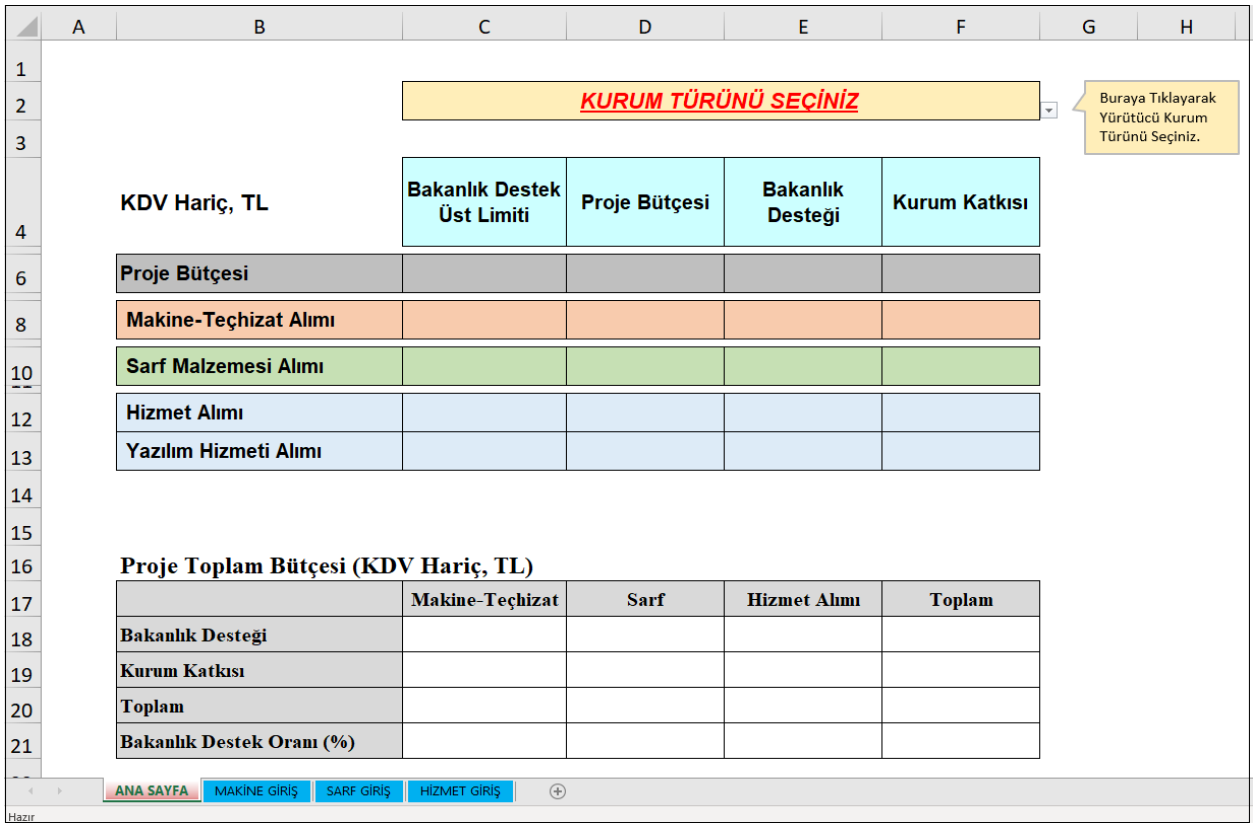

Seçimi yaptığınızda yürütücü kurum türüne göre destek limitleri ve oranları da hesaplamalar için otomatik olarak değişecek ve **ANA SAYFA** aşağıdaki gibi görünecektir.

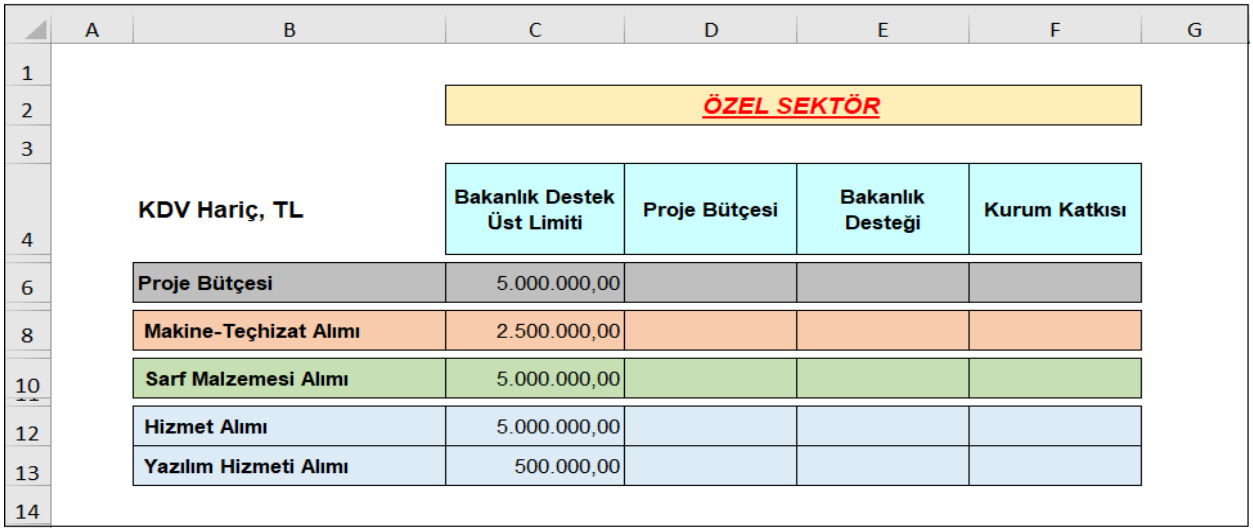

Kurum türü seçildikten sonra "Bütçe Oluşturma Tablosu"nun **MAKİNE GİRİŞ, SARF GİRİŞ**

ve HİZMET GİRİŞ isimli sayfalarında projenin gerçekleştirilmesi için satın alımına ihtiyaç duyulan ve Bakanlık tarafından desteklenecek harcama kalemleri arasında yer alan kalemler yazılarak proje bütçesi oluşturmaya başlanmalıdır. Girişler yapıldıktan sonra oluşan tabloları proje formundaki makine-teçhizat, sarf ve hizmet alımı bütçe tablolarının yerine kopyalayabilirsiniz.

DİKKAT: Tutarlar yazılırken sadece kuruşlar için virgül kullanınız, nokta vb. işaretler hesaplamayı yanıltacaktır.

1,000 (bin lira) YANLIŞ

1000 veya 1.000 (bin lira) DOĞRU

1,000.50 veya 1,000,50 (bin lira elli kuruş) YANLIŞ

1000,50 veya 1.000,50 (bin lira elli kuruş) DOĞRU

5.7. Proje Bütçesinin Oluşturulmasına İlişkin Örnekler

Bütçe tablolarında harcama dönemleri yazılırken, en yakın harcama döneminden başlanarak alınacak malzemelerin gösterilmesi uygun olacaktır. En yakın harcama dönemine ait yazım bittikten sonra bir sonraki harcama dönemine geçilmelidir.

Bütçe oluşturma tablosu'nun **MAKİNE GİRİŞ** sayfasında projenin gerçekleştirilmesi için alınması gereken makine-teçhizat kalemleri ile ilgili bilgileri ve KDV hariç proforma bedelleri aşağıdaki Örnek-1'deki gibi doldurulur.

Örnek-1:

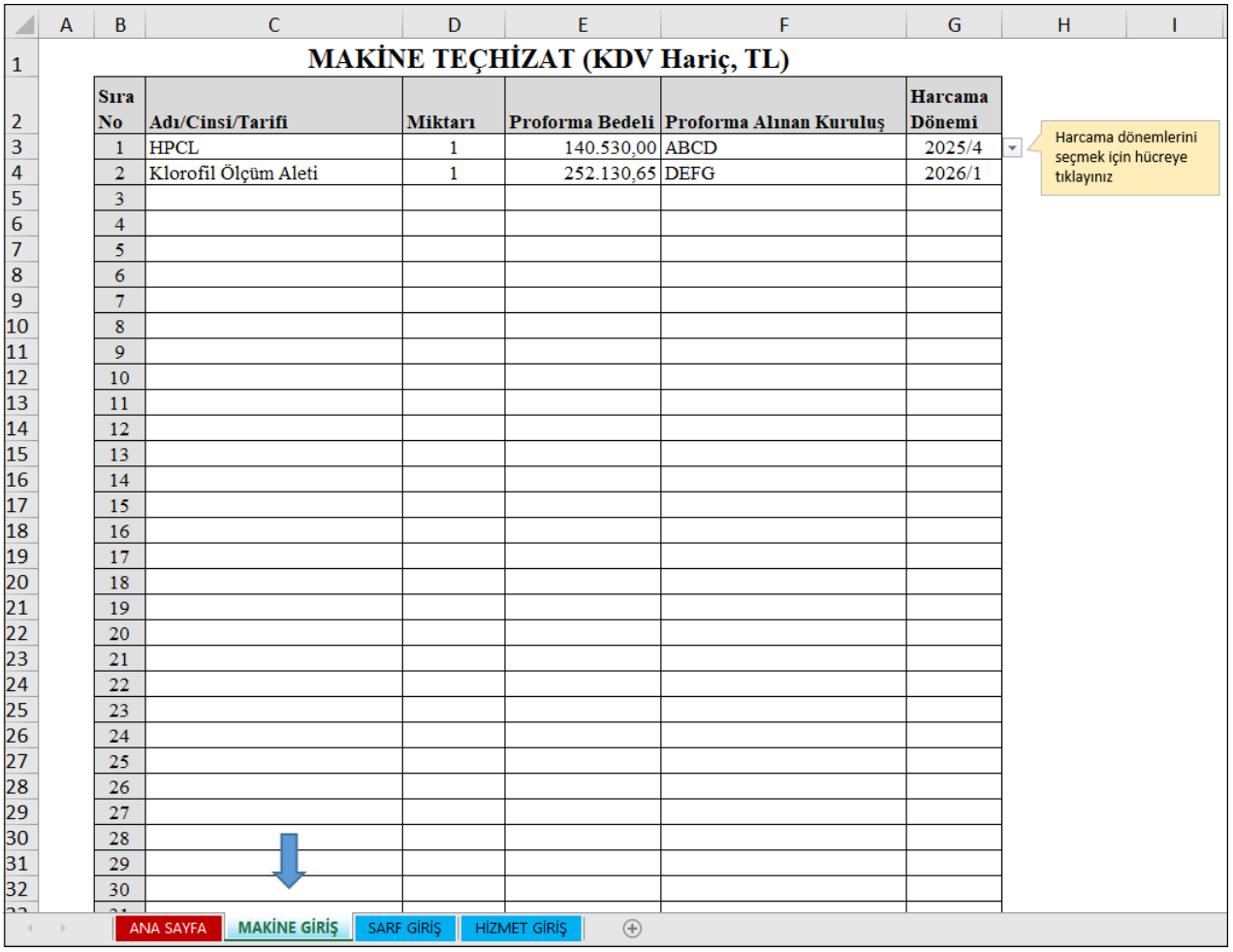

Bütçe Oluşturma Tablosu'nun **SARF GİRİŞ** sayfasında projenin gerçekleştirilmesi için alınması gereken sarf malzemeleri ile ilgili bilgileri ve KDV hariç proforma bedelleri aşağıdaki Örnek-2'deki gibi doldurulur.

Örnek-2:

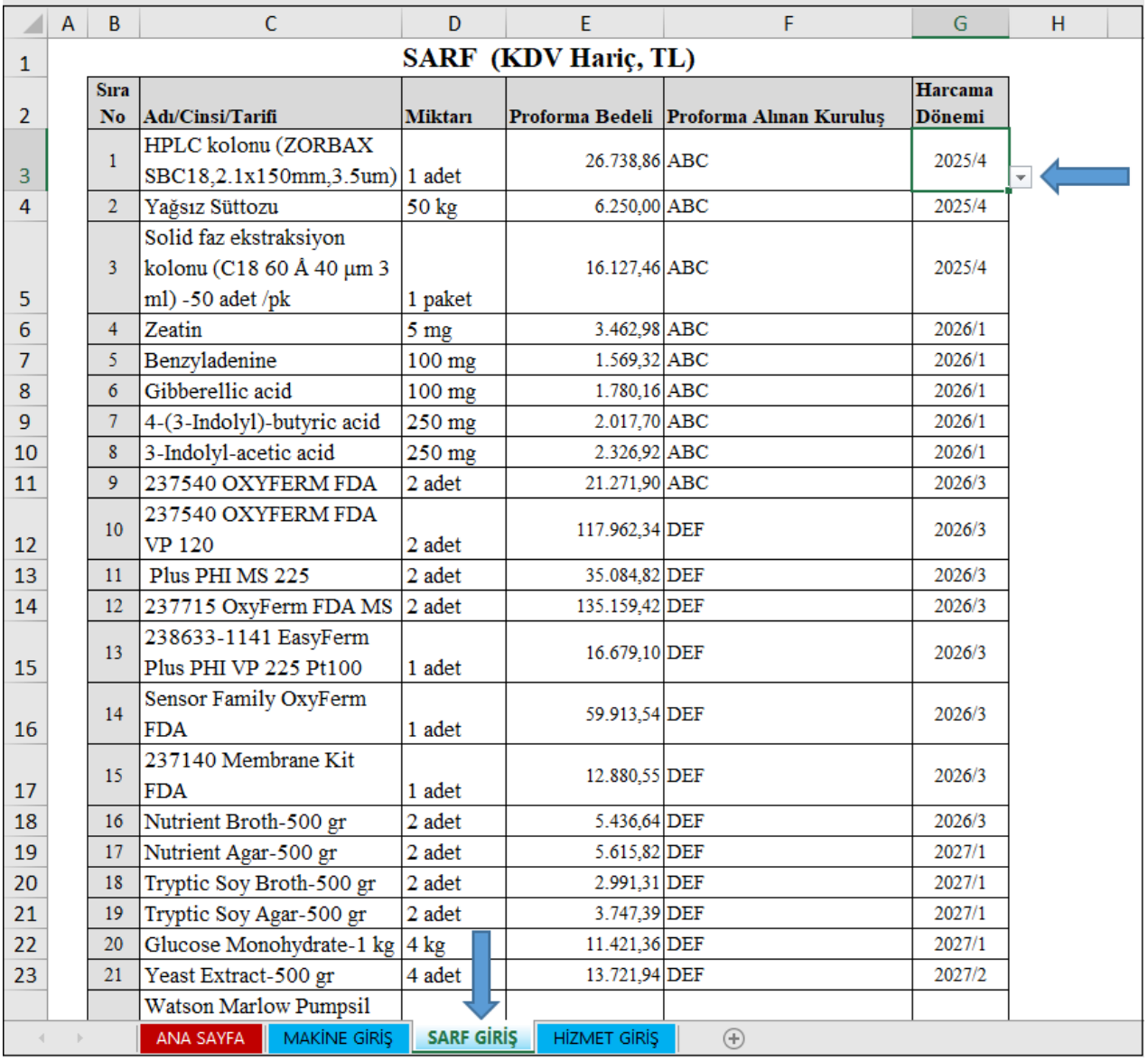

SARF (KDV Hariç, TL)

Sıra No	Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi
1	HPLC kolonu (ZORBAX SBC18,2.1x150mm,3.5um)	1 adet	26.738,86	ABC	2025/4
2	Yağsız Süttozu	50 kg	6.250,00	ABC	2025/4
3	Solid faz ekstraksiyon kolonu (C18 60 Å 40 µm 3 ml) -50 adet /pk	1 paket	16.127,46	ABC	2025/4
4	Zeatin	5 mg	3.462,98	ABC	2026/1
5	Benzyladenine	100 mg	1.569,32	ABC	2026/1
6	Gibberellic acid	100 mg	1.780,16	ABC	2026/1
7	4-(3-Indolyl)-butyric acid	250 mg	2.017,70	ABC	2026/1
8	3-Indolyl-acetic acid	250 mg	2.326,92	ABC	2026/1
9	237540 OXYFERM FDA	2 adet	21.271,90	ABC	2026/3
10	237540 OXYFERM FDA VP 120	2 adet	117.962,34	DEF	2026/3
11	Plus PHI MS 225	2 adet	35.084,82	DEF	2026/3
12	237715 OxyFerm FDA MS	2 adet	135.159,42	DEF	2026/3
13	238633-1141 EasyFerm Plus PHI VP 225 Pt100	1 adet	16.679,10	DEF	2026/3
14	Sensor Family OxyFerm FDA	1 adet	59.913,54	DEF	2026/3
15	237140 Membrane Kit FDA	1 adet	12.880,55	DEF	2026/3
16	Nutrient Broth-500 gr	2 adet	5.436,64	DEF	2026/3
17	Nutrient Agar-500 gr	2 adet	5.615,82	DEF	2027/1
18	Tryptic Soy Broth-500 gr	2 adet	2.991,31	DEF	2027/1
19	Tryptic Soy Agar-500 gr	2 adet	3.747,39	DEF	2027/1
20	Glucose Monohydrate-1 kg	4 kg	11.421,36	DEF	2027/1
21	Yeast Extract-500 gr	4 adet	13.721,94	DEF	2027/2
	Watson Marlow Pumpsil				

Bütçe Oluşturma Tablosu'nun **HİZMET GİRİŞ** sayfasında projenin gerçekleştirilmesi için gerekli olan hizmet alımları ile ilgili bilgileri ve KDV hariç proforma bedelleri aşağıdaki Örnek- 3'teki gibi doldurulur. Burada dikkat edilecek husus, yazılım hizmet alımı ile diğer hizmet alımlarının ayrı tablolara işlenmesi gerektiğidir.

Yazılım hizmeti alımı ile piyasada hazır olarak satın alınabilecek paket program yazılımları dışında, proje kapsamında ihtiyaç duyulan özel bir yazılımın yaptırılması kast edilmektedir.

Örnek-3:

HİZMET ALIMI (KDV Hariç, TL)

Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli (Yazılım hizmeti dışındaki alımlar)	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi
Toprak Analizi : pH + EC	35 adet	40.320,00	ABC	2027/4

HİZMET ALIMI (KDV Hariç, TL)

Sıra No	Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli (Yazılım hizmeti alımları)	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi
1	Sıcaklık Değerlendirme Yazılımı	1 adet	250.000,00	FGH	2028/1

ANA SAYFA | MAKİNE GİRİŞ | SARF GİRİŞ | HİZMET GİRİŞ

Alınacak mal ve hizmetlere ilişkin bilgiler tablolara işlendikten sonra seçilen kurum türüne göre **ANA SAYFA** aşağıdaki örneklerdeki gibi oluşacaktır. Proje çağrısında ve bu kılavuzda belirtilmiş yürütücü kurum türlerine göre destek üst limitleri ve oranları doğrultusunda Bakanlık desteği ve kurum katkıları hesaplanmaktadır.

Oluşan tabloyu kopyalayıp proje formundaki **Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)** kısmına ekleyebilirsiniz.

Örnek-4:

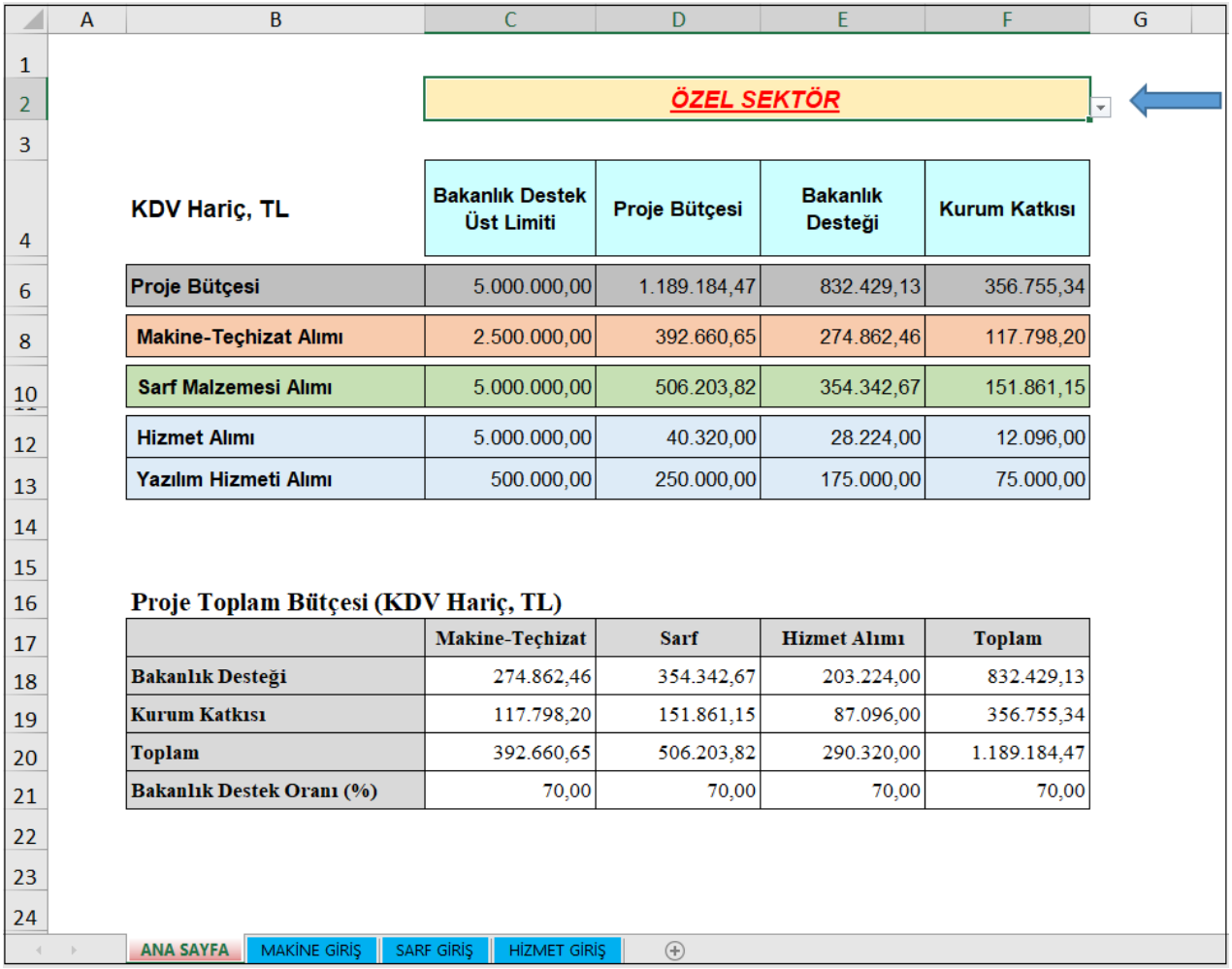

ÖZEL SEKTÖR

KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
Proje Bütçesi	5.000.000,00	1.189.184,47	832.429,13	356.755,34
Makine-Teçhizat Alımı	2.500.000,00	392.660,65	274.862,46	117.798,20
Sarf Malzemesi Alımı	5.000.000,00	506.203,82	354.342,67	151.861,15
Hizmet Alımı	5.000.000,00	40.320,00	28.224,00	12.096,00
Yazılım Hizmeti Alımı	500.000,00	250.000,00	175.000,00	75.000,00

Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)

	Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
Bakanlık Desteği	274.862,46	354.342,67	203.224,00	832.429,13
Kurum Katkısı	117.798,20	151.861,15	87.096,00	356.755,34
Toplam	392.660,65	506.203,82	290.320,00	1.189.184,47
Bakanlık Destek Oranı (%)	70,00	70,00	70,00	70,00

ANA SAYFA | MAKİNE GİRİŞ | SARF GİRİŞ | HİZMET GİRİŞ

Örnek-5:

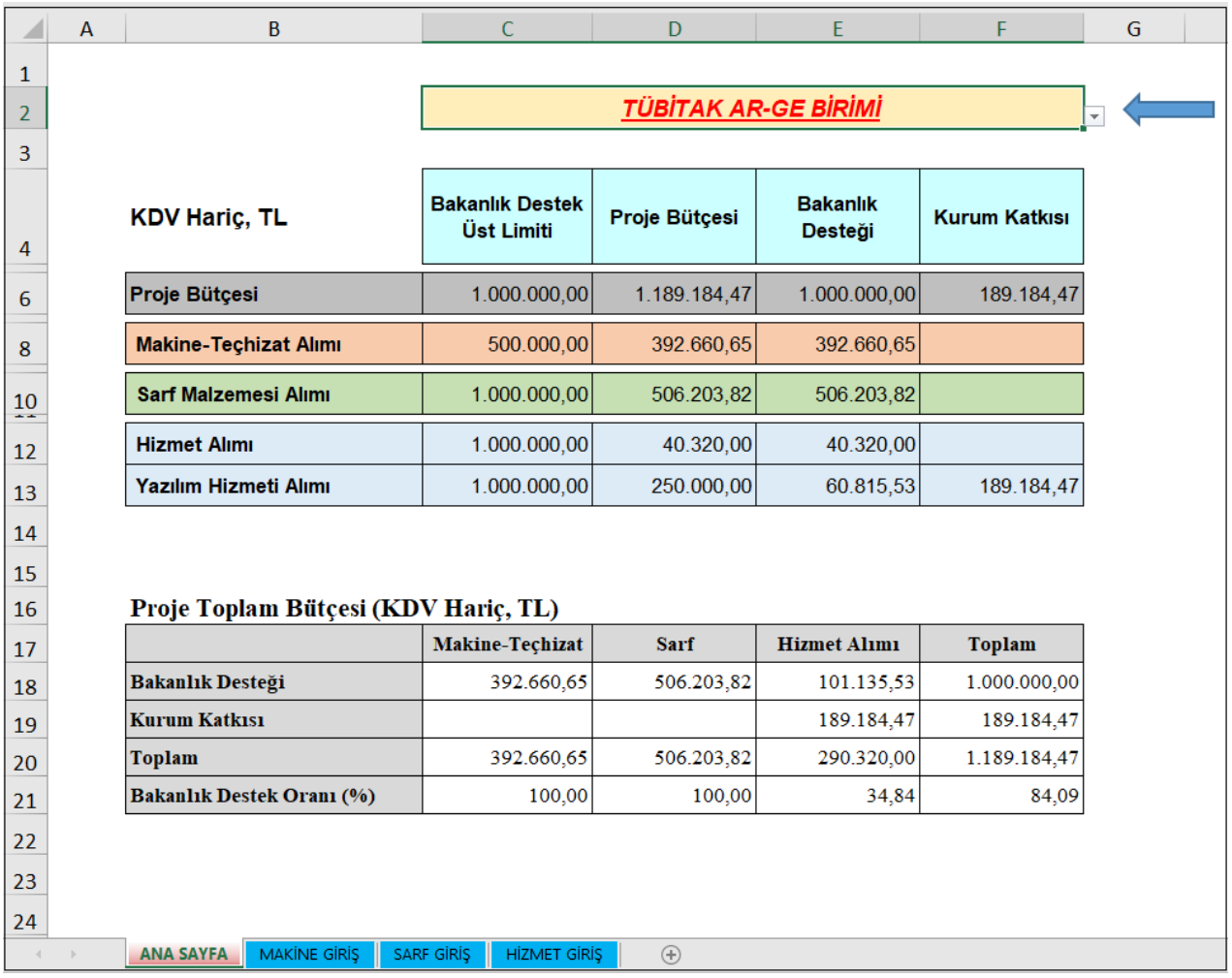

TÜBİTAK AR-GE BİRİMİ

KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
Proje Bütçesi	1.000.000,00	1.189.184,47	1.000.000,00	189.184,47
Makine-Teçhizat Alımı	500.000,00	392.660,65	392.660,65	
Sarf Malzemesi Alımı	1.000.000,00	506.203,82	506.203,82	
Hizmet Alımı	1.000.000,00	40.320,00	40.320,00	
Yazılım Hizmeti Alımı	1.000.000,00	250.000,00	60.815,53	189.184,47

Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)

	Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
Bakanlık Desteği	392.660,65	506.203,82	101.135,53	1.000.000,00
Kurum Katkısı			189.184,47	189.184,47
Toplam	392.660,65	506.203,82	290.320,00	1.189.184,47
Bakanlık Destek Oranı (%)	100,00	100,00	34,84	84,09

ANA SAYFA | MAKİNE GİRİŞ | SARF GİRİŞ | HİZMET GİRİŞ

Örnek-6:

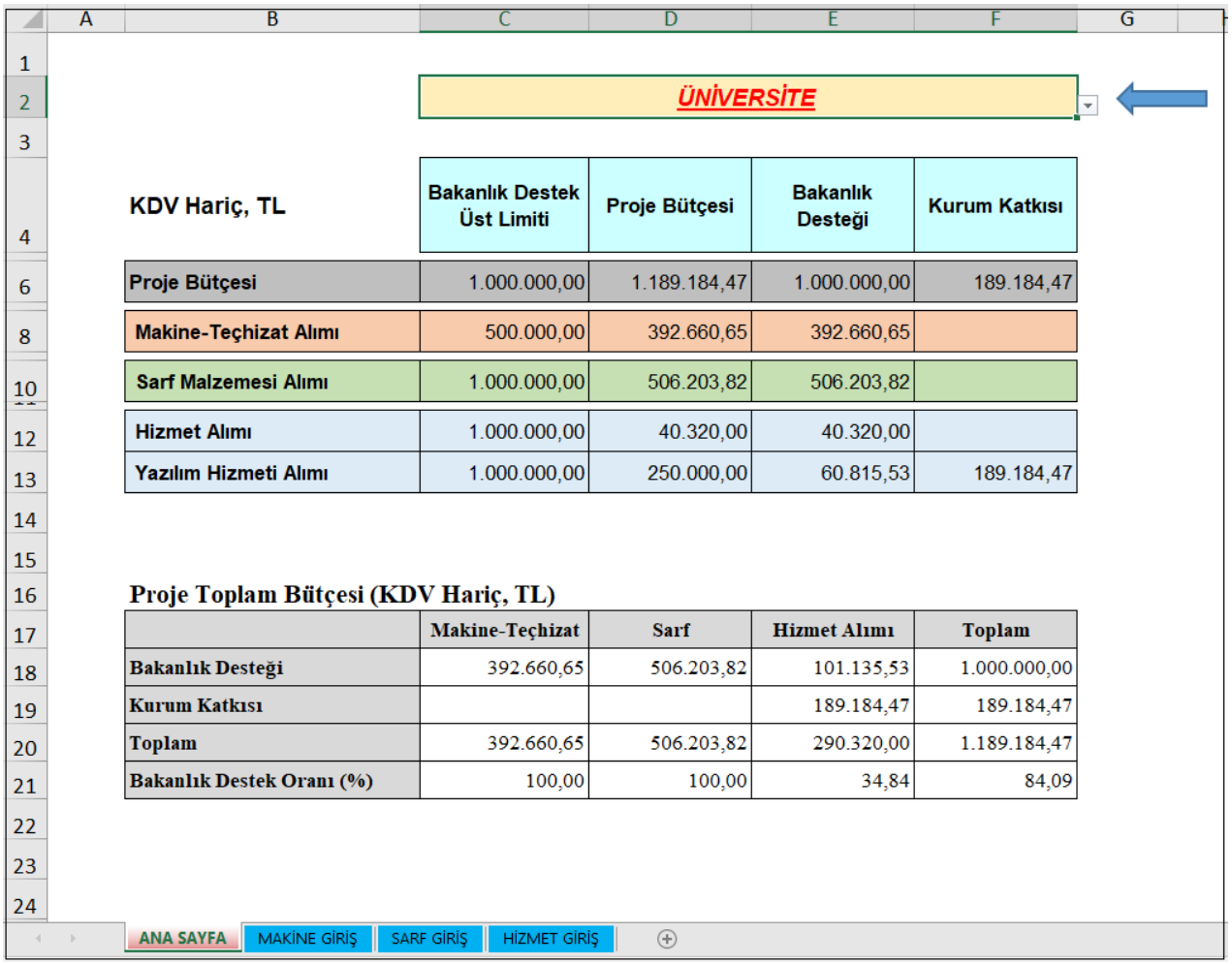

ÜNİVERSİTE

KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
Proje Bütçesi	1.000.000,00	1.189.184,47	1.000.000,00	189.184,47
Makine-Teçhizat Alımı	500.000,00	392.660,65	392.660,65	
Sarf Malzemesi Alımı	1.000.000,00	506.203,82	506.203,82	
Hizmet Alımı	1.000.000,00	40.320,00	40.320,00	
Yazılım Hizmeti Alımı	1.000.000,00	250.000,00	60.815,53	189.184,47

Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)

	Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
Bakanlık Desteği	392.660,65	506.203,82	101.135,53	1.000.000,00
Kurum Katkısı			189.184,47	189.184,47
Toplam	392.660,65	506.203,82	290.320,00	1.189.184,47
Bakanlık Destek Oranı (%)	100,00	100,00	34,84	84,09

ANA SAYFA | MAKİNE GİRİŞ | SARF GİRİŞ | HİZMET GİRİŞ

Örnek-7:

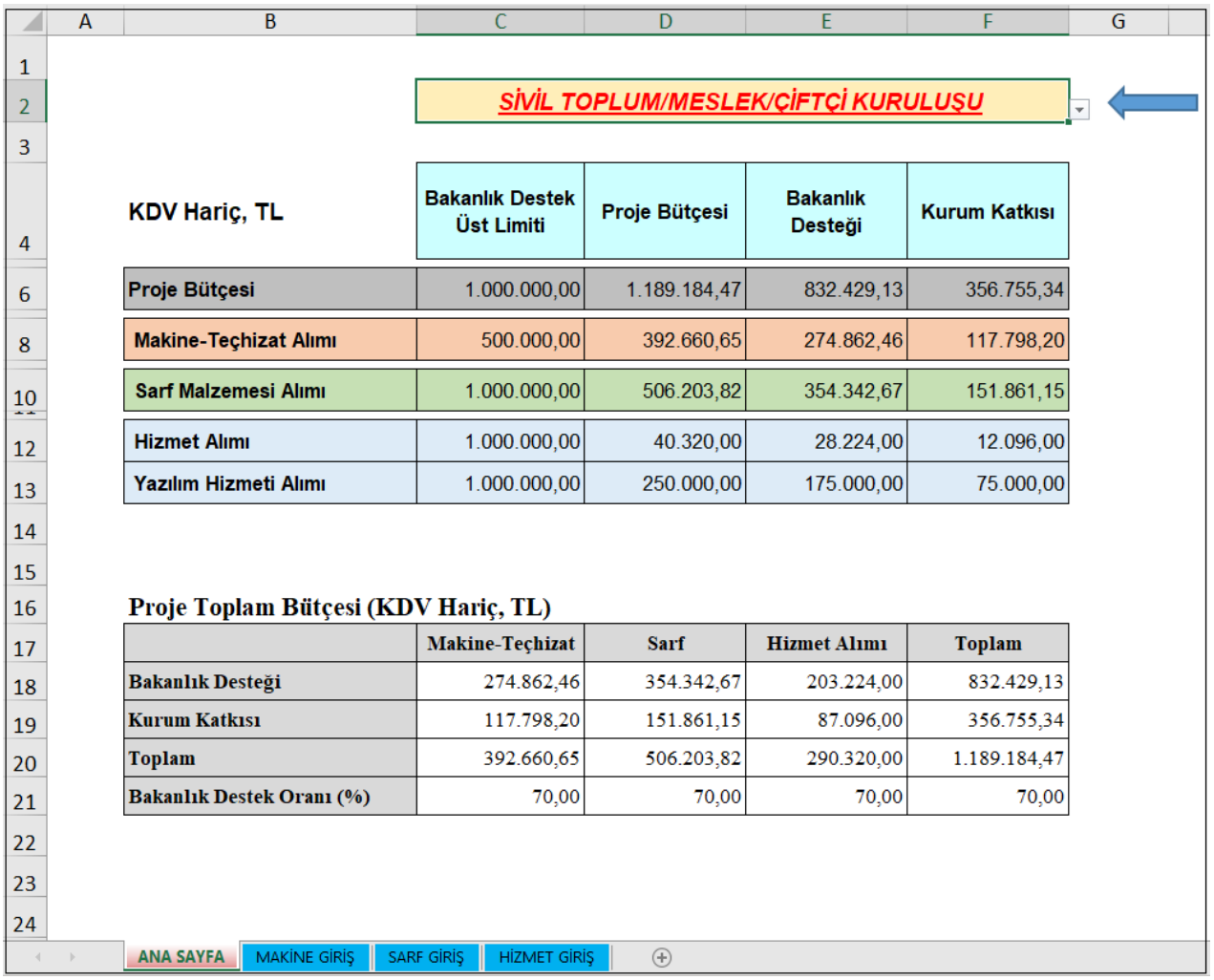

SİVİL TOPLUM/MESLEK/ÇİFTÇİ KURULUŞU

KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
Proje Bütçesi	1.000.000,00	1.189.184,47	832.429,13	356.755,34
Makine-Teçhizat Alımı	500.000,00	392.660,65	274.862,46	117.798,20
Sarf Malzemesi Alımı	1.000.000,00	506.203,82	354.342,67	151.861,15
Hizmet Alımı	1.000.000,00	40.320,00	28.224,00	12.096,00
Yazılım Hizmeti Alımı	1.000.000,00	250.000,00	175.000,00	75.000,00

Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)

	Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
Bakanlık Desteği	274.862,46	354.342,67	203.224,00	832.429,13
Kurum Katkısı	117.798,20	151.861,15	87.096,00	356.755,34
Toplam	392.660,65	506.203,82	290.320,00	1.189.184,47
Bakanlık Destek Oranı (%)	70,00	70,00	70,00	70,00

ANA SAYFA | MAKİNE GİRİŞ | SARF GİRİŞ | HİZMET GİRİŞ

Not:

Yukarıdaki örneklerde gösterilen tutarlar proje hazırlayanlara yol göstermek adına oluşturulmuş rakamlardır. Bakanlık tarafından desteklenebilecek kalemlerden olmak kaydıyla projenizin ihtiyacına göre alımı yapılması gerekli mal ve hizmetler için **piyasa fiyat araştırması yapılmak suretiyle** rayiç bedel tespiti yapılması ve rayice uygunluğu göstermek üzere piyasadan temin edilen fiyat teklifi/proforma faturalardaki tutarların bütçe tablolarına yazılması gerekmektedir.

BÖLÜM 5

6. BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER

6.1. Başvuru Klasörü, Proje Formu ve Diğer Belgeler

Tarım ve Orman Bakanlığı Ar-Ge Destek Programı 21. Çağrı kapsamında proje başvurusunda bulunmak için https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi internet sayfasındaki dokümanlar indirilerek doldurulmalıdır. Aşağıda belirtilen gerekli belgeler ile birlikte **başvuru klasörü** (karton klasör) içerisinde başvuru adresine en geç son başvuru tarihinde ulaşacak şekilde elden, kargo veya posta yolu ile ulaştırılmalıdır. E-posta, faks ve benzeri şekilde gönderimler kabul edilmeyecektir. **Posta, kargo veya başka sebeplerden kaynaklanan gecikmelerden TAGEM sorumlu olmayıp kargo veya posta ile gönderilen proje başvurularının kargoya/postaya veriliş tarihi yerine TAGEM'e ulaştığı tarih esas alınacaktır.** Proje başvuru dönemi sona erdikten sonra TAGEM'e ulaşan projeler değerlendirmeye alınmayacaktır.

Projelerin sekretarya ön değerlendirme sürecinde doğrudan değerlendirme dışında kalmasına neden olan kriterler aşağıda belirtilmiş olup, projenizi teslim etmeden önce bu kriterlerin sağlandığından emin olunuz.

Projelerin Doğrudan Değerlendirme Dışında Kalmasına Neden Olan Kriterler:

- ✓ Proje başvurusunun, çağrıda belirtilen proje başvuru dönemi içerisinde yapılmaması.
- ✓ Yürütücü kurumun proje başvurusunda bulunabilecek kurum/kuruluşlar arasında olmaması.

Destek programına proje başvurusunda bulunabilecek kurum/kuruluşlar

- **Üniversiteler**
- **TÜBİTAK Ar-Ge birimleri**
- **Sivil toplum, meslek ve çiftçi kuruluşları** (Dernek, vakıf ve bunların iktisadi işletmeleri, oda, borsa, birlik ve üst birlikleri/iktisadi teşekkülleri, kooperatifleri)
- **Özel sektör kuruluşları** (13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa uygun olarak ticaret siciline tescili yapılmış, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde kaydı bulunan sermaye şirketleri)

- ✓ Üniversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimleri hariç olmak üzere yürütücü kurumun, proje başvuru döneminde birden fazla projeyle başvuru yapmış olması
- ✓ Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri ile GMP veya GLP Sertifikasına sahip kurum/kuruluşlar hariç olmak üzere, yürütücü kurumun destek programı kapsamında devam eden projesinin bulunması
- ✓ Proje yürütücüsünün destek programı kapsamında devam eden projesinin bulunması
- ✓ Proje yürütücüsünün proje başvuru döneminde birden fazla projeyle başvuru yapması
- ✓ Proje yürütücüsünün Türk vatandaşı olmaması
- ✓ Proje yürütücüsünün en az yüksek lisans mezunu olmaması
- ✓ Projede uygun ortaklık yapısının bulunmaması
- ✓ Yürütücü kurum olarak proje başvurusunda bulunan özel sektörün kendisinin bir önceki yıla ait net satış tutarının (ciro), Bakanlıktan talep edilen destek tutarından az olması veya Bakanlıktan talep edilen destek tutarı kadar ve proje süresini kapsayacak banka teminat mektubunun sunulmaması.

Not:
Başvurularda özel sektörden ciro belgesi talep edilmektedir. Ciro belgesindeki bir önceki yıla ait net satış tutarının (ciro), Bakanlıktan talep edilen destek tutarından az olması durumunda bu projeler **doğrudan değerlendirme dışında bırakılmamaktadır.** Ancak projenin Değerlendirme kurulunda kabul edilmesi durumunda, sözleşme öncesinde özel sektörün **Bakanlıktan talep edilen destek tutarı kadar ve proje süresini kapsayacak banka teminat mektubunu** temin etmesi gerekmektedir.

Başvuru klasöründe yer alması gereken form ve belgeler aşağıda belirtilmiştir:

a) Başvuru Sahibi Kurum/Kuruluş (Yürütücü Kurum) Üst Yazısı

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)'ne hitaben yazılacak olup Programa ait internet sayfasında yer alan üst yazı örneğinden yararlanılabilir.

b) Proje Formunun yazıcı çıktısı

Proje Formu hazırlanırken internet sayfasındaki formlara bağlı kalınmalı, formda yapılan bilgilendirme ve yönlendirmelere titizlikle uyulmalıdır. Proje formuna metinler *Times New Roman yazı karakterinde, 12 punto ve tek satır aralığıyla* yazılmalıdır (şekil, grafik, tablo ve matematiksel ifadeler için okunabilirliği artırmak amacıyla yazı boyutu değiştirilebilir).

Proje formu doldurulduktan sonra bir nüsha yazıcı çıktısı her kâğıda tek sayfa olacak şekilde alınmalı, daha sonra formdaki Kabul ve Taahhüt Beyanları bölümü imzalatıldıktan sonra **poşet dosya kullanılmadan** başvuru klasörü içerisine **delgeç vasıtasıyla delmek suretiyle** yerleştirilmelidir.

Not:
Kör Proje Formu'nun yazıcı çıktısı klasöre eklenmeyecek sadece dijital olarak hazırlanacaktır.

c) Özgeçmişler

Proje yürütücüsü, danışman ve araştırmacıların her biri için 5 sayfayı geçmeyecek şekilde kısa ve sadece konu ile ilgili başlıca yayınların listesine yer verilen özgeçmişler eklenmelidir.

d) Ortaklık beyannamesi

Projelerde yapılacak başvurularda proje ortağı bulunması zorunlu olduğundan bu beyanname doldurulmalı, tüm ortak kurum yetkililerince imzalanmalı ve başvuru klasörüne eklenmelidir.

e) Proforma faturalar/teklif mektupları ve teknik şartnameler

Proje bütçesinden alınması öngörülen makine-teçhizat (teknik şartnamesiyle birlikte) ve sarf malzemelere ilişkin piyasa rayiçlerini gösterir ve başvuru döneminde alınmış proforma fatura, teklif mektubu ve benzeri belgelerden bir adet asıl/fotokopi başvuru klasörüne eklenmelidir.

f) Hizmet alımı belgeleri

Proje bütçesinden gerçekleştirilmesi öngörülen her bir hizmet alımı kalemi için proforma fatura, teklif mektubu, sözleşme ve benzeri belgelerden bir adet asıl/fotokopi başvuru klasörüne eklenmelidir.

g) Etik kurul izin belgesi

Projelerde, anket, mülakat, odak grup çalışması, deney ve benzeri yollarla veri toplanmasını ve/veya insan ve hayvanların (materyal/veriler dâhil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılmasını öngörmesi durumunda Etik Kurul İzin Belgesi başvuru klasörüne eklenmelidir.

h) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ve imza sirküleri fotokopileri

Özel sektör kuruluşlarının projede yürütücü kurum/proje ortağı kurum olarak yer alması durumunda, tüzel kişiliğin ortakları, üyeleri veya kurucuları ile tüzel kişiliğin yönetimindeki görevlileri belirten Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin ve tüzel kişiliğin yetkililerine ait imza sirkülerinin fotokopileri başvuru klasörüne eklenmelidir.

Yukarıdaki bilgilerin tamamının bir Ticaret Sicil Gazetesi'nde bulunmaması halinde, bu bilgilerin tümünü göstermek üzere ilgili Ticaret Sicil Gazetelerinin fotokopileri başvuru klasörüne eklenmelidir.

i) Proje yürütücüsünün öğrenim durumunu gösterir mezuniyet belgesinin çalıştığı/proje yürütücüsü kurum onaylı örneği ile nüfus cüzdanı/T.C. Kimlik Kartı fotokopisi

Proje yürütücüsünün, en az yüksek lisans mezunu (hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi yapılan fakültelerden mezun olanlar yüksek lisans mezunu kabul edilir) olduğuna dair e- devlet üzerinden alınan mezun belgesi veya çalıştığı kurum/ yürütücü kurum tarafından onaylı mezuniyet belgesi/diploma örneği ve Türk vatandaşı olduğunu gösterir nüfus cüzdanı/T.C. Kimlik Kartı fotokopisi

başvuru klasörüne eklenmelidir (e-devlet üzerinden alınanlar için onay aranmaz).

j) Proje yürütücü kurumun veya proje ortağı kurumun personeli olmayan proje yürütücüsünün, araştırmacıların ve yardımcı personelin çalıştığı kurumdan alınmış projede görev almasının uygun olduğunu gösterir yazı

Proje yürütücüsü, araştırmacı ve yardımcı personel, proje yürütücüsü/ortağı kurumun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda çalışılan kurumdan/kuruluştan, projede görev almasının uygun olduğunu gösterir bir yazı alınarak başvuru klasörüne eklenmelidir.

k) Yürütücü kurumu özel sektör kuruluşları olan projeler için 2025 yılı net satış tutarını (ciro) gösterir belge veya banka teminat mektubu

Başvuruda bulunan yürütücü kurum özel sektör ise; yürütücü kurumun vergi dairesinden alınmış 2025 yılına ait net satış tutarını (ciro) gösterir Kurumlar Vergisi Beyannamesi (1010) veya bir önceki yılın son dönemine ait Geçici Vergi Beyannamesi (1032) veya yeminli mali müşavir tarafından onaylı belge başvuru klasörüne eklenmelidir.

Başvurularda özel sektörden ciro belgesi talep edilmektedir. Ciro belgesindeki bir önceki yıla ait net satış tutarının (ciro), Bakanlıktan talep edilen destek tutarından az olması durumunda bu projeler doğrudan değerlendirme dışında bırakılmamaktadır. Ancak projenin Değerlendirme kurulunda kabul edilmesi durumunda, sözleşme öncesinde özel sektörün Bakanlıktan talep edilen destek tutarı kadar ve proje süresini kapsayacak banka teminat mektubunu temin etmesi gerekmektedir.

l) Yürütücü kurum olarak başvuruda bulunan veya proje ortağı kurum olan özel sektör/sivil toplum ve meslek kuruluşlarının, projeyi yapabilecek ve çıktılarını ticarileştirebilecek fiziksel altyapı (bina, laboratuvar ve üretim ile ilgili makine-teçhizat) durumunu gösterir fotoğraflar ve/veya varsa demirbaş kayıtları

Proje yürütücüsü/ortağı kurum olarak özel sektör/sivil toplum ve meslek kuruluşlarının yer aldığı projelerde, bu kuruluşların projeyi yapabilecek ve çıktılarını ticarileştirebilecek fiziksel altyapıya (bina, laboratuvar ve üretim ile ilgili makine teçhizat) sahip olduğunu gösterir fotoğraflar ve/veya varsa demirbaş kayıtları başvuru klasörüne eklenmelidir.

m) Proje Formu ve eklerin yer aldığı USB

Proje Formu ve Kör Proje Formu'nun dijital kopyaları ile tüm eklerin taratılmış hali bir adet USB'ye kaydedilerek başvuru klasörüne eklenmelidir. USB'ye eklenecek Proje Formu ile Kör Proje Formu'nun Word formatında, eklerin ise taratılmış (pdf, jpeg, png vb.) formatında olması gerekmektedir.

Başvuru klasörü hazırlandıktan sonra USB'nin kontrol edilerek, gerekli dokümanların kopyalandığına emin olunması önem arz etmektedir.

6.2. Başvuru Adresi

Başvuru Klasörü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'ne hitaben yazılmış yürütücü kurum üst yazısı ekinde, **Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu 10. Km, Çankaya/ANKARA** adresine elden, kargo veya posta yolu ile ulaştırılmalıdır.

6.3. Başvuru Takvimi

21. Proje Çağrısı kapsamında başvuruların alınmasına bu kılavuzun TAGEM internet sitesinde ilan edilmesiyle başlanır. **Başvuru yapılabilecek son tarih 5 Haziran 2026 Cuma günü saat 18.00'dir.** Bu tarihten sonra yapılacak başvurular kabul edilmeyecek olup posta, kargo veya başka sebeplerden kaynaklanan gecikmelerden TAGEM sorumlu değildir.

Bakanlık bütçe kısıtı vb. zorunlu hallerin ortaya çıkması durumunda, destek programını herhangi bir aşamasında durdurma hakkını saklı tutar. Bu durumda başvuru sahipleri, Bakanlıktan herhangi bir hak talebinde bulunamazlar. Başvuru sahiplerinin, destek programına ilişkin duyuru ve olası değişiklikleri TAGEM internet sayfasından takip etmeleri gerekmektedir.

6.4. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlarının Duyurulması

Projeler **son başvuru tarihinden** sonra değerlendirmeye **alınmayacaktır.** Proje başvuruları

sırasıyla Sekretarya, Daire Başkanlıkları, Uzmanlar ve Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilmektedir. Söz konusu değerlendirme aşamalarına ilişkin kriterler için "Araştırma ve Geliştirme Destek Programı Uygulama Yönergesi"ni inceleyebilirsiniz.

Değerlendirme sonuçları http://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM internet adresinde yer alan "Duyurular" kısmında ilan edilecek olup proje sahiplerine ayrıca bildirim yapılmayacaktır. Çağrı kapsamındaki tüm iş ve işlemler sonuçlandırıldıktan sonra gerekçeli değerlendirme sonuçları yazı ile beyan edilen iletişim adreslerine iletilecektir. Bu nedenle proje formunda iletişim bilgilerinin tam ve doğru bildirilmesi önemlidir.

6.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Bakanlık tarafından desteklenmesi uygun görülen projelere verilecek mali destek ve buna ilişkin ilke ve kurallar imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır. Proje formunun son hali ve ekleri sözleşme eki kabul edilir.

Sözleşme imzalanmadan önce ve/veya imzalandıktan sonra Bakanlık, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir, projede teknik, mali, idari ve benzeri konularda revizyon yaptırabilir.